

zpravodaj obce Šitbořice

Štengarůček

červen 2020

ÚVODNÍ OKÉNKO ŠÉFREDAKTORA

Vážení čtenáři,

Život v naší obci se po plošné karanténě opět rozbíhá, ačkoliv řada plánovaných akcí se neuskutečnila, např. Uklidíme Česko, Stavění máje ročníku 2001, Babské a dětské hody, a některé další. Život v naší obci neustal, lidé se chovali opatrně a dodržovali hygienická pravidla. Je třeba poděkovat za zprostředkování přenosů nedělních mší z našeho kostela všem, kdo se na přenosech podíleli, panu faráři, varhaníkovi, zpěvákovi, paní Valíčkové a panu starostovi za podporu vysílání na místním infokanále.

Ve zprávičkách se základní školy a mateřské školy je vidět, že s koronavirem nikdo nepočítal a reagovali na vzniklou situaci ze dne na den. V období nevyučování se podařilo udělat investiční akce, důležitá byla rekonstrukce kuchyně. V obci stále probíhá akce katastrálního úřadu na legalizaci staveb, které nejsou zapsány v listech vlastnictví občanů. Obec Šitbořice stále na svých

jednáních prodává pozemky pod těmito stavbami a stanovila nový ceník pozemků pro prodej obecních pozemků občanům.

Ve Štengaráčku máme příspěvek o šitbořickém mlýně a osudu Viléma Tocháčka – mlynáře pohledem mladé generace ing. Lenky Konečné. O šitbořickém mlýně již psal pan František Franěk ze Šitbořic ve své knize, která také mapuje historii a život mlýna a rodiny Tocháčků.

V obci nám vznikla nová ulice, její název je Za Školou a již na ní probíhá výstavba nových rodinných domků. Pokud si chcete udělat pěknou vycházku s překrásným rozhledem po Šitbořicích a okolí, můžete navštívit vyhlídku, kde se podařilo brigádnicky vybudovat nový zpevněný chodník.

Přeji vám krásné počtení a ať každý najde v časopise informaci, která ho zajímá a rozšíří pohled na život v naší vesnici.

Milan Němeček

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané, právě vychází druhé číslo obecního zpravodaje, znamená to, že jsme již v polovině roku, jehož druhé čtvrtletí jsme neprožívali tak šťastně jako obvykle. Na vině byla celosvětová pandemie, která pochopitelně ovlivnila způsob života i u nás. Vládním nařízením byly zrušeny veškeré kulturní, společenské i sportovní akce, kterých u nás právě v první polovině roku bývá nejvíce. Situace se již vrací pomalu k normálu, tak doufejme, že druhá půlka roku bude už bez většího omezení.

V minulém čísle jsem vás informoval o plánovaných akcích v tomto roce. Tou největší bude bezesporu rekonstrukce části ulice Osvobození. To znamená od mostku kolem textilu až k ulici Brněnská. Dne 16. 6. 2020 proběhlo výběrové řízení na zhotovitele této stavby. Do

soutěže o veřejnou zakázku se přihlásilo celkem 10 firem. Nejnížší nabídku podala, a tudíž se stala vítězem, firma Inženýrské stavby Hodonín s nabídkovou cenou 10 246 582,50 Kč. Zahájení stavby bude v srpnu letošního roku a termín dokončení je max. 110 dnů. V příštím vydání vám již poskytnu informace o průběhu prací. Projekt na novou autobusovou čekárnu se již také dokončuje, i tato stavba by měla být brzy zahájena. Minule jsem vás informoval o plánované přístavbě Základní školy. Byla již podepsaná smlouva o dílo s paní architektkou, která řeší nejenom vzhled, ale hlavně dispozice plánované přístavby, včetně sportovní haly, která by měla vyrůst před školou směrem k fotbalovému hřišti tak, jak to bylo zamýšleno při stavbě nové školy v sedmdesátých letech. Architektonicky se řeší obě stavby společně, aby to

spolu s budouvou základní školou tvořilo jeden funkční i pohledový celek. Stavebně se však budou obě budovy realizovat samostatně. Prioritu má přístavba školy, až poté se bude stavět sportovní hala. Stavba haly je ještě běh na dlouhou trať, bude to záležet na vývoji veřejných financí, ale také na možnostech čerpání dotací. Přístavbu školy však chceme realizovat co nejdříve.

Často se mě lidé ptají, jak koronavirová krize ovlivnila příjmy do obecního rozpočtu. Mohu říct, že značně. Rozdíl příjmů za měsíce květen 2019 a květen 2020 činí přes 700 tis., což je propad o 34 %. Nevíme, jak se bude situace dále vyvíjet, ale jsem optimista, tak předpokládám, že s restartem ekonomiky se příjmy měst a obcí postupně

dostanou zase do normálu. Kri-
tický bude asi příští rok.

Investice pro letošní rok to-
nijak neovlivní, protože máme
dostatečnou finanční rezervu.
Jaký bude vývoj v následujícím
roce nebo letech, se dá jen těž-
ce odhadnout. Při sestavování
následujícího rozpočtu na konci
tohoto roku už bude snad k dis-
pozici nějaká seriózní prognóza,
které bychom se mohli držet.

Vážení spoluobčané, zajis-
té jste již zaznamenali, že jsme
byli nuceni zpoplatnit ukládá-

ní stavební suti na našem sběr-
ném dvoře. Malé množství (do
5 kyblíků) je stále bez poplat-
ku a lze to považovat ze strany
obce za jakousi další odměnu
za to, že třídíte odpad. Je potře-
ba si uvědomit, že v poplatku za
likvidaci komunálního odpadu,
který platíte obci ve výši 440,-
Kč za osobu a rok, není stavební
suť vůbec zahrnuta. Tu likviduje
obec na vlastní náklady. Vzhle-
dem k tomu, že máme v obci již
dlouho zavedený fungující sys-
tém na třídění odpadů, tak si

to můžeme dovolit. V posled-
ní době jsme však zaznamena-
li strmý nárůst ukládání sta-
vební suti na sběrný dvůr. Proto
bylo nutné zavést toto opatření.
Nyní už je množství odevzda-
né suti zase v akceptovatelné
míře. Děkuji vám za pochopení.

To je asi tak vše podstatné,
co jsem vám chtěl v tomto vy-
dání sdělit. Na závěr mi dovol-
te, abych vám popřál krásné
prožití letních měsíců, dovole-
né a prázdnin.

Antonín Lengál

ZPRÁVY Z OBCE

Od posledního čísla Štengaráč-
ku proběhlo 6 zasedání Rady obce,
při kterých byla schválena roz-
počtová opatření č. 2, 3 a 4, jejichž
podrobná znění najdete vždy na
úřední desce.

Rada obce schválila pachtu
obecních pozemků k zahrádkář-
ské činnosti ing. Soně Psíkové, Pe-
tru Zelinkovi, Zdeňku Smrčkovi,
Oldřichu Vozdeckému a Janu Kle-
inovi. Parcelní čísla a výměry byly
uveřejněny v záměrech v minulém
číslu Štengaráčku.

Nově rada obce schválila zá-
měr pachtu obecního pozemku
par. č. 1196/1 o vým. 265 m² Ladi-
slavu Lejskovi a Mileně Lejskové,
Šitbořice, využití k zahrádkářské
činnosti.

Rada obce schválila záměr
pachtu části obecního pozemku
par. č. 1446/1 o vým. 160 m² a par.
č. 1441/1 o vým. 579 m², žadate-
lem je Jan Vozdecký, Šitbořice, vy-
užití k zahrádkářské činnosti.

Rada obce schválila záměr pro-
najmout část obecního pozemku
par. č. 222 o vým. 60 m², žadate-
lem je Jiří Hanák, Šitbořice, využití
k zahrádkářské činnosti.

Rada obce schválila uzavře-
ní Smlouvy o dílo č. 1/20 na akci
„Architektonická studie přístavby
Základní školy v Šitbořicích“ s ing.

arch. Regínou Kubrickou, Hodonín,
za cenu 95.200 Kč bez DPH.

Rada obce projednala žádost
a schválila vybudování vjezdu
přes obecní pozemek k pozemku
jehož majitelé a zároveň žadate-
li jsou Lenka a František Valíčkovi,
Šitbořice.

Rada obce schválila Smlouvu
o zřízení věcného břemene (roz-
šíření NN, akce Novotňák) s E. ON
Distribuce, a.s., České Budějovice.

Rada obce schválila Smlou-
vu o příspěvku na spolufinanco-
vání sítě sociálních služeb obcí
s rozšířenou působností Husto-
peče pro rok 2020 s městem Hus-
topeče. Celkový příspěvek na so-
ciální služby pro rok 2020 činí
105.224,42 Kč.

Dne 4. 5. 2020 Rada obce
schválila Dodatek č. 1 ke Smlou-
vě o dílo č. 316/19 na akci Šitbo-
řice - ul. Osvobození – kanaliza-
ce a komunikace, II. etapa (přelož-
ka vodovodu). Dodatek je uzavřen
s Modrým Projektem s.r.o., Břec-
lav. Cena díla je 79.000 Kč bez DPH.

Rada obce schválila vybudo-
vání parkovacího stání na obec-
ním pozemku par. č. 1674/1 o vým.
10 m² panu Janu Zelinkovi. Parko-
vací místo bude zhotoveno srov-
náním hlíny, vystavěním nízké
zídky ve svahu a položením za-

travnovacích
pásů.

Rada
obce zamít-
la žádost o fi-
nanční pří-
spěvek 7.500 Kč pro Linku bezpečí,
z.s.

Rada obce postoupila Zastu-
pitelstvu obce žádost o prominu-
tí nájmu za Společenský dům Or-
lovna, paní Marjaně Brusso, Něm-
čičky, a to v poměrné části za dny,
kdy nemohla z důvodů vládního
nařízení provozovat restauraci
a ubytovací služby. Rada obce na-
vrhuje Zastupitelstvu obce promi-
nout částku 35.323 Kč za období
14. 3. - 24. 5. 2020.

Rada obce rozhodla o omeze-
ní a zpoplatnění uložené staveb-
ní suti na sběrném dvoře Šitbořice
s platností od 9. 5. 2020. Na sběr-
ný dvůr lze uložit: Zdarma - sta-
vební suť malého množství přive-
zenou v malých nádobách (např.
kyblících) - max. 5ks. Za 400 Kč –
stavební suť bez ohledu na množ-
ství přivezenou na přívěsném vo-
zík do 400 kg nebo na vozíku
typu VARI, TERA ve frekvenci 1x za
den na 1 domácnost. Uložení suti
z větších vozíků nebo strojů nebu-
de umožněno vůbec.

Rada obce schválila žádost

o odstoupení od smlouvy o pronájmu soc. bytu na ul. Divácká 583 k 1. 6. 2020 paní Františce Tomkové.

Rada obce schválila 2 smlouvy o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene s E.ON Distribuce a.s. České Budějovice (na rozšíření NN, Mrázková a Konečný) za jednorázovou úplatu za každou smlouvu 2.200 Kč bez DPH.

Rada obce schválila pořízení klimatizace do ambulance ve Společenském domě Orlovna dle cenové nabídky od firmy KlimaPro.cz, Vyškov za cenu 24.793 Kč bez DPH.

Rada obce schválila pořízení lavičky k památníku pana Tocháčka dle cenové nabídky za 17.134 Kč bez DPH.

V souvislost s probíhajícím šetřením Katastrálního úřadu v naší obci a zjištění nesrovnalostí v katastru nemovitostí se zabývá Rada obce a Zastupitelstvo obce velkým počtem žádostí občanů o odkup pozemků. Rada obce dne 18. 5. 2020 schválila záměry prodeje obecních pozemků, o jejichž prodeji se rozhodlo na veřejném zasedání zastupitelstva obce 8. 6. 2020:

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 1638/4 zaměřený dle geometrického plánu o vým. 2 m2, žadatelkou je Bronislava Bullová, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 11096/5 o vým. 251 m2 a část par. č. 11097, žadatelkou je mgr. Marie Krupičková, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 69/7 zaměřený dle geometrického plánu o vým. 2 m2, žadateli jsou Zdeňka Konečná a Petr Konečný, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 1524 o vým. 175 m2, žadatelkou je Marie Nevídalová, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek

par. č. 1514 o vým. 285 m2, žadatelkou je Lenka Konečná, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 64 o vým. 40 m2, žadatelkou je Milada Vinčarová, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 461 o vým. 54 m2, žadatelem je Oldřich Franěk, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 376/2 o vým. 112 m2, žadatelem je Ladislav Drabálek, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 1542 o vým.

95 m2, žadatelem je Josef Nevídal, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 463 o vým. 43 m2, žadatelem je Jan Daniel, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 431 o vým. 20 m2 a par. č. 426 o vým. 16 m2, žadatelem je Vlastimil Kuchyňka, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 396/2 o vým. 2 m2 a par. č. 410/2 o vým. 6 m2, žadateli jsou Adam Lovětínský a Ilona Slámová, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 1028/2 o vým. 24 m2, žadateli jsou František a Dana Koneční, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 1792/2 o vým. 31 m2, žadatelem je Felix Effenberger, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 797/4 o vým. 74 m2, žadateli jsou Josef a Božena Kleinovi, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 631/2 o vým. 3 m2, žadatelem je Pavel Relich, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřej-

nění záměru prodat část obecního pozemku par. č. 1486/1 o vým. cca 35 m2, žadatelem je ing. Jan Pěček, Újezd u Brna.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 2512/6 o vým. 2 m2, žadatelem je Bronislav Kubeš, Blučina.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 1715 o vým. 42 m2, žadatelem je Jaroslav Urbánek, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 10490/6 o vým. 231 m2, žadatelkou je Vendula Kubíčková, Těšany.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 556/1 o vým. 44 m2, žadateli jsou Alois a Jitka Schubertovi, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 10490/12 o vým. 260 m2, žadatelkou je Blanka Jehličková, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 1490/11 o vým. 248 m2, žadatelem je Roman Lengál, Šitbořice.

Rada obce schválila zveřejnění záměru prodat obecní pozemek par. č. 1019/1 o vým. 36 m2 a par. č. 1019/2 o vým. 6 m2 zaměřených dle geometrického plánu, žadatelkou je Jarmila Cagášková, Šitbořice.

Rada obce schválila Základní a mateřské škole, příspěv. org., převod finančních prostředků z rezervního fondu do fondu investic v celkové částce 143.113 Kč a schválila převod finančních prostředků ze schváleného rozpočtu na běžný provoz do fondu investic v celkové částce 200.000 Kč. Schválila čerpání fondu investic na pořízení klimatizace v celkové výši 343.113 Kč a schválila čerpání investičního příspěvku na rok 2020 na rekonstrukci školní jídelny.

Rada obce schválila prodloužení nájmu obecního bytu Nikol-

čická 531, Šitbořice, paní Radce Polákové do 31. 7. 2022.

Rada obce zamítla žádost paní Marjany Brusso o uzavření podnájemní smlouvy s třetí osobou ve Společenském domě Orlovna. Důvodem je nesoulad s plánovaným provozem lázní.

Rada obce schválila návrh Smlouvy o dílo projekční činnost - ul. Nikolčická, oprava autobusové zastávky za cenu 30.800 Kč bez DPH a návrh Smlouvy o dílo projekční činnost – na vybudování odpočinkového prostoru před OÚ za cenu 8.800 Kč bez DPH. od Modré-

ho Projektu s.r.o.

Rada obce povolila vybudování místa na parkování na části obecního pozemku panu Františku Fialovi před jeho domem na adrese Nová 528, Šitbořice.

*Jarmila Cagášková
místostarostka*

ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA

SLOVO ŘEDITELKY

Školní rok 2019/2020 končí. V druhém pololetí naši činnost zásadně ovlivnila pandemie koronaviru. Základní škola byla na základě rozhodnutí ministerstva zdravotnictví uzavřena ve středu 11. 3. 2020. V úterý 17. 3. 2020 následovalo uzavření mateřské školy. Hlavním důvodem bylo snížení rizika přenosu nákazy nemoci covid-19 mezi dětmi.

Zatímco jsem v minulém čísle Štengaráčku informovala o úspěších našich žáků a postupu do publikového kola, nyní musím informovat o tom, že bohužel situace neumožnila, aby naši žáci mohli školu a obec reprezentovat. Neproběhly také tradiční akce, na které jsme se připravovali.

Pandemie koronaviru přišla neočekávaně a nikdo z nás se na ni nedokázal dopředu připravit. Učitelé a žáci museli ze dne na den přejít na distanční výuku, která spočívala v učení na dálku s využitím informačních technologií. Výuka byla v tomto období zaměřena především na upevňování již osvojeného učiva a na pochopení nového méně náročného učiva.

Ke znovuoobnovení provozu základní školy formou přípravy žáků 9. ročníku na přijímací zkoušky došlo dne 11. května. 25. 5. 2020 následovalo znovuootevření mateřské a základní školy (pouze 1. stupeň). Docházka byla dobrovolná a představovala pro všechny zúčastněné dodržování řady přísných hygienických opatření. Přípravu na přijímací zkoušky absolvovalo celkem 14 žáků 9. ročníku – tedy všichni žáci, kteří v pondělí 8. 6. vykonali přijímací zkoušky. K docházce do mateřské školy se přihlásilo 48 dětí. V provozu byly dvě třídy. Pokud to počasí dovolovalo, trávily děti odděleně denní program na zahradě. Zpočátku byla vládou umožněna docházka pouze žákům 1. stupně. Z celkového počtu 121 žáků prvního stupně se přihlásilo celkem 94 žáků. Zatímco pro třídu MŠ nebyl stanoven maximální počet dětí ve třídě, skupinu v ZŠ bylo možné naplnit pouze do počtu 15 žáků. To samozřejmě

způsobilo u některých ročníků rozdělení třídních kolektivů, které se navzájem ve škole nemohly setkávat a přidělení konkrétního učitele vždy pouze k jedné skupině. Díky tomu, že ve škole pracuje dostatek učitelů prvního stupně, mohl se každé skupině věnovat kvalifikovaný učitel, čímž byla zajištěna kvalitní výuka všem přihlášeným dětem. Žáci druhého stupně nastoupili 8. června v počtu 35 žáků (z celkového počtu 56). Školu navštěvovali pouze jeden den v týdnu. Na rozdíl od žáků 1. stupně se ve třídách mohli učitelé střídat. Bylo tedy možné zajistit nejen setkávání kolektivů, ale také výuku, kterou zajišťovali učitelé 2. stupně, kteří nebyli dříve přiřazeni k žádné studijní skupině.

Zda se změní do budoucna způsob výuky a nastane-li situace, kdy budeme muset opět plošně vyučovat na dálku, nevíme. Už nyní jsme však byli schopni vyhodnotit pozitiva, negativa a úskalí distanční výuky. Formy, které se žákům a učitelům osvědčily, budeme využívat i při běžné výuce. Případné komplikace a nedostatky vedly k zamyšlení, jak výuku případně zajistit lépe.

Závěrem mi dovoluji poděkovat všem zaměstnancům mateřské a základní školy za jejich celoroční práci i za to, že vedle distanční výuky a přípravných prací dokázali pro řadu brněnských nemocnic a naši obec ušít bezmála 900 roušek. Děkuji rodičům za spolupráci, všem žákům za výbornou reprezentaci školy a obce, partnerům a přátelům školy za stálou přízeň. Velice děkuji také zřizovateli za podporu našich škol při zabezpečování stálého zvyšování kvality a materiálních podmínek obou našich škol. Že se jedná o prioritní oblast našich zastupitelů, dokazují další články, které vás seznámí s aktuálními investicemi.

Za vedení školy vám všem přeji krásné léto a především pevné zdraví.

Mgr. Monika Ondroušková, ředitelka

Z NAŠÍ ŠKOLIČKY

V mateřské škole se v období uzavření provedla řada oprav a investic. Do zelené a žluté třídy byla pořízena klimatizace. V zelené třídě a na chodbách proběhla výměna osvětlení. Projekt na vybudování přírodní zahrady splnil podmínky pro financování z pro-

jektu Státního fondu životního prostředí, díky tomu bude nově plánovaná přírodní zahrada v zadní části MŠ spolufinancovaná z dotací. Práce na přírodní zahradě bude zahájena v červnu.

Mgr. Monika Ondroušková

LOGOPEDICKÁ PÉČE

Od letošního školního roku mohla MŠ díky zapojení do projektu Šablony II využít paní učitelku Vymazalovou, která je momentálně na rodičovské dovolené, jakožto školního logopeda k zajišťování logopedické činnosti s dětmi v MŠ. Logopedická péče probíhala každý pátek v dopoledních hodinách před pobyt venku. Během podzimu byla p. logopedkou provedena s každým rizikovým dítětem krátká logopedická depistáž. Takto byly vybrány děti, které buď nepotřebují logopedickou péči (vývojově je řeč stále v normě), nebo potřebují intenzivní logopedické vedení, v tomto případě jsme rodičům doporučili navštěvovat logopeda. Dále byly vybrány děti, kterým by občasná logopedická péče pomohla vývoj jejich řeči upravit tak, aby intenzivní péče klinického logopeda nebyla potřeba. Jednalo se především o děti, které třeba nemají vyostřené některé hlásky, nebo potřebují rozpohybovat mluvidla, aby dané hlásky naskočily. Těmto dětem se právě paní učitelka věnovala.

Bohužel není v našich možnostech zajistit péči dětem, které již potřebují opravdu intenzivní péči klinického logopeda, kde je velice důležitá pravidelná práce rodičů s dítětem právě dle národních rad klinického logopeda. Jelikož v našem případě se o tento způsob spolupráce s rodiči nejedná, je tato logopedická činnost spíše formou prevence či předcházení hlubších logopedických vad – ne nápravou řeči.

Děti, které již na logopedii dochází, jsme do této činnosti nezařazovali, jelikož není dobré, aby s dětmi na vývoji řeči pracovali dva odborníci z jednoho oboru.

Práce probíhala nejprve s celou skupinkou dětí souběžně. Vždy proběhlo nějaké dechové cvičení na začátek. Používali jsme peříčka, brčka, foukací košíčky a různé píšťalky nebo zpívající ptáčky aj. Zde se zjistilo, že i ve školce jsou děti, které neumí sát z brčka, což je pro jejich řeč velice důležité! Vyzkoušejte, zda vaše děti umí táhnout brčkem vzduch do sebe. Poté přišla na

řadu různými zábavnými způsoby tolik důležitá myofunkční cvičení. Pomocí obrázků, her a hlavně za podpory logopedického zrcadla děti procvičily jazyčky a potřebné mimické svaly v obličeji. Po důkladném procvičení ve skupince se pokračovalo už v individuální práci s každým dítětem dle jeho potřeb a nedostatků. K procvičování jednotlivých hlásek ve slabikách, slovech, větách a poté při fixaci u básniček jsou používány zábavné materiály tak, aby děti práce bavila. Děti se vždy velice snaží a často se i úspěch dostaví. Nejčastější problém pak vždy nastává při použití vyvozené hlásky v běžné řeči. Je velice důležité, aby děti vyvozené hlásky opravdu používaly i při povídání si s rodiči při obvyklých každodenních věcech, a nejen nad logopedickým sešitem. A to by mělo být cílem hravě a s úsměvem děti dovést až k povídání, ze kterého budou mít i ony radost.

*Mgr. Petra Vymazalová,
učitelka*

ZÁPIS DO MATEŘSKÉ ŠKOLY

Přestože byla MŠ uzavřena, v měsíci květnu zápis proběhl – letos mimořádně bez osobní účasti dítěte a jeho zákonného zástupce. Stejně jako v minulých letech se nám potvrdilo, že o mateřskou školu v Šitbořicích mají rodiče opravdu velký zájem. Kapacita MŠ je 72 míst, ta v posledních letech nestačí, proto musíme žádat o tzv. výjimku, abychom mohli školku naplnit do počtu 84 dětí.

K zápisu se přihlásilo 29 dětí ve věku 2–3 roky. Celkem bylo přijato 17 dětí, čímž byla kapacita zce-

la naplněna. Zbýlých 12 dětí nemohlo být z kapacitních důvodů přijato. Jednalo se o děti, které dosáhly věku 3 let až v průběhu školního roku.

Předškolní vzdělávání se poskytuje dětem od 3 let až do začátku povinné školní docházky. Všechny děti, které mají toto přednostní právo, jsme letos přijali. Mateřskou školu bude ve školním roce 2020/2021 navštěvovat 84 dětí.

*Táňa Neugebauerová,
vedoucí učitelka*

NAŠE VESNICE

Poslední týden, který jsme s dětmi strávili před uzavřením MŠ, byl tematicky laděný na naši vesnici – byl nazván jednoduše „Šitbořice“. S dětmi jsme si povídali a četli o nejvýznamnějších událostech, které se v naší obci kdy udály. Některé události jsme si ozvláštnili čtením pověstí z naší vesnice a okolí, vycházkami na místa z četby nebo také prohlížením dobových fotografií. Některé fotografie jsme také mohli porovnat se současným stavem vesnice.

Při vycházkách jsme navštívili místní památníky, které zde byly vybudovány na počest významných obyvatel Šitbořic. Samozřejmě jsme si s dětmi ukázali a vysvětlili i znak Šitbořic, který děti při vycházkách objevovaly na některých šitbořických budovách. Během tohoto týdne děti také navštívily místní poštu, hasičskou zbrojnici a zemědělské družstvo.

Na poště se děti seznámily s povoláním paní poštáčky. Vysvětlila dětem, proč je pro nás pošta důležitá a co všechno si zde můžeme zařídit. Děti si rovněž poslaly pohlednici a odnesly si spoustu malých dárečků. Dále jsme navštívili místní hasičskou zbrojnici. Zde nás hasiči provedli a ukázali dětem jejich výstroj a výbavu hasičského auta. Vysvětlili jim také všechna rizika, která obnáší jejich povolání. Děti si též mohly nasednout do hasičského auta a vyzkoušet si část výstroje samy na sobě.

Podívali jsme se i do místního zemědělského družstva. Tam na nás čekala paní Ing. Paděrová, ve-

doucí chovu skotu. Ukázala dětem, jak se zde lidé za pomoci strojů starají o kravičky – jak funguje čištění, krmení, dojení a veškeré práce okolo zvířat. Děti si také mohly prohlédnout místní automat na mléko. Nejvíce se jim samozřejmě líbila telátka. Kdo měl odvahu, telátko si pohladil.

Celý tento týden děti poznávaly naši obec trochu jiným způsobem než obvykle, a sice vlastní zkušeností. Myslíme si, že v dětech zanechaly tyto „toulky“ Šitbořicemi hodně pozitivních dojmů, jelikož po každé se jim objevily rozzářené oči a úsměv na tváři.

Děkujeme všem, kteří se na těchto krásných zážitcích s námi podíleli.

Bc. Simona Konečná, učitelka

OKNA ŠKOLY DOKOŘÁN

Protože v období března až květen na základní škole neprobíhala prezenční výuka, využili jsme tohoto uzavření k realizaci oprav a investic původně naplánovaných na období letních prázdnin. Šlo především o provedení kompletní rekonstrukce školní kuchyně a dalších dílčích oprav ve škole. Z důvodu aktuální situace nebylo možné předvídat, jak pandemie ovlivní možnosti stavebnictví a dodací lhůty. Vzhledem k časové náročnosti rekonstrukce kuchyně nám uzavření školy umožnilo větší časovou rezervu na dokončení prací (původně jsme počítali s vyhlášením 10 dnů ředitelského volna před a po prázdninách).

Rekonstrukce kuchyně byla úspěšně dokončena. Po dohodě se zřizovatelem byla rozšířena o rekonstrukci přilehlých umývárén. Na opravy školní kuchyně, přilehlých prostor a výměnu nefunkčních spotřebičů bylo vyčleněno 2.000.000 Kč. Jak kuchyně

a přilehlé prostory vypadaly před a po rekonstrukci, se můžete podívat na přiložených fotografiích i na dni otevřených dveří, který je plánován na měsíc září.

Do čtyř tříd prvního stupně jsme nainstalovali klimatizace, které by měly zpříjemnit podmínky pro výuku, neboť vysoké teploty před koncem a na začátku školního roku bývají neúnosné.

Dále probíhá dokončování 2. etapy oprav elektroinstalace a kompletní výměna původního osvětlení. Do výroby byl zadán nový nábytek, kterým bu-

dou vybaveny dvě třídy prvního stupně. Tím započala nová etapa kompletní výměny nábytku ve třídách, jež navázala na vybavení tříd novými lavicemi a židlemi.

Byla také zahájena tvorba projektu přístavby nového pavilonu budovy ZŠ pro rozšíření kapacity školy a školky i přístavbu víceúčelové tělocvičny. Společně se zřizovatelem věříme, že se nám v budoucnu podaří zajistit dostatečné finanční prostředky pro jeho realizaci.

*Mgr. Monika Ondroušková,
ředitelka*

ZÁPIS BUDOUCÍCH PRVNÁČKŮ

Zápis do první třídy proběhl oproti jiným rokům úplně jinak. Vlastně se vše uskutečnilo pouze administrativně. K zápisu se přihlásilo 27 dětí. Do první třídy jich nastoupí 21, šest dětí má odklad povinné školní docházky. Všechny děti se do školy těší a už i zápis byl pro ně důležitý okamžik.

V lednu jsme pro předškoláky zahájili edukativně stimulační skupinky, bohužel proběhlo pouze 6 lekci. Věnovali jsme se v nich přípravě dětí na školní režim a plnění různých úkolů. Hravou formou děti rozvíjely svou pozornost, vůli, trpělivost a potřebné pracovní návyky. Ve skupině dětí mohl každý rodič pozorovat vývoj dovedností u svého dítěte a porovnat, jak je šikovné v porovnání s ostatními dětmi.

I přes nejlepší rodičovskou péči se stává, že některé děti zatím nemají všechny předpoklady pro zdárné zvládnutí školních nároků. Jde například o nedostatky v sluchovém a zrakovém vnímání, grafomotorice, sociální nezralosti, obtížích v sebeobsluze, špatné výslovnosti, psychomotorickém

neklidu, vyšší unavitelnosti, plačtivosti, nestálosti nebo v koncentraci pozornosti. Pak přichází na řadu rodičovské rozhodování. Zda za každou cenu dítě do školy poslat, nebo mu dát ještě čas a umožnit dozrát ke vstupu do školy. Při takovémto rozhodování by každý rodič měl upřednostnit zájem dítěte. Školní zralost nebo nezralost totiž významně ovlivní nejen začátek školní docházky, ale i celých následujících devět let života ve škole.

Školní zralost a vhodnost odkladu posuzuje pedagogicko-psychologická poradna. Vzhledem k důležitosti správného načasování zahájení školní docházky a vzhledem k rizikům předčasného vstupu do školního vzdělávání je přistoupení k odkladu výrazem rodičovské zodpovědnosti ke svému dítěti.

Všem dětem přejeme radost ze vzdělávání a hodně školních úspěchů!

Mgr. Dana Relichová

KULTURNÍ KOMISE

ZLATÁ SVATBA

Zlatá svatba je bezpochyby nejznámějším výročím svatby, které slaví manželé po 50 letech společného manželského soužití. Za půl století, které spolu manželé strávili, jim život do cesty přinesl nejen idylické chvíle bezstarostného štěstí a pohody, ale i chvíle smutné, chvíle strachu či obav, které dostatečně vyzkoušely pevnost jejich manželských pout lásky. Strávit padesát let s jednou milovanou osobou, to je nádherný dar manželského života, který si žádá být po zásluze oslavován.

Dne 11.dubna 1970 byl svatebním dnem pro Ludmilu a Václava Urbánkov.

Dne 25.dubna 1970 byl svatebním dnem také pro Marii a Ladislava Vokálovi.

Z důvodu pandemie koronaviru jsme mohli manželské páry osobně navštívit až v měsíci červnu.

Společně s panem starostou jsme oběma manželským párům k tomuto manželskému jubileu po-

práli hodně zdraví a pohody do dalších společných let a předali kytičku s darem za obec Šitbořice.

Ještě jednou blahopřejeme a přejeme, aby i ta druhá padesátka jejich manželského života přinášela tolik radosti, uspokojení a štěstí, jako ta první.

*Za kulturní komisi
Renata Stříbrnská*

manželé Vokálovi, foto: Antonín Lengál

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

Vítání občanů je odloženo na září a říjen 2020. Rodiče nových občanů budeme po prázdninách informovat o termínu.

Děkujeme za pochopení.

Za kulturní komisi Renata Stříbrnská

PLÁNOVANÉ AKCE

18. 7. 2020 Myslivecký dětský den-začátek akce ve 13:00 u myslivny

Sraz veteránů plánovaný na červenec 2020 se nebude konat.

RADY A MOUDRA

„V celém životě se varuj posuzovat lidi podle vzhledu.“ — Jean De La Fontaine, francouzský básník, spisovatel a autor bajek 1621–1695

„Andělem je ten, koho ti Bůh pošle do života, nečekane a nezaslouzene, aby ti zažehl pár hvězd, když všechno potemní.“ — Phil Bosmans, belgický spisovatel a kněz 1922–2012

„Záleží na tom, jaký jsi, ne co máš.“ — Seneca, římský filozof

PRANOSTIKY

**Zapláče-li Markyta, bude dešťů dosyta.
Kolik mračen na Jakuba, tolik v zimě sněhu.**

**Srpen z počátku-li hřeje, zima pak se dlouho
sněhem skvěje.**

**Prší-li jen týden po svatém Rochu, bramborů
každý den trochu.**

**Jaké počasí v září, tak se i březnu vydaří.
Na svatého Václava bývá bláta záplava.**

SERIÁL O BYLINKÁCH

VLČÍ MÁK

Vlčí mák je jednoletou rostlinou z čeledi makovitých, která může dorůst do výšky jen pár desítek cm, někdy ale také 1 m. Spodní listy jsou řapíkaté, svrchní přisedlé a zubaté. Všechny jsou střídavé a štětinaté, což platí i pro většinou jednoduchou lodyhu. Květy mají sytě červenou barvu, přičemž na bázi mnohdy disponují fialovo černou skvrnou. Tato barva je typická i pro tyčinky. Plodem je makovice, tedy větší tobolka, jež ukrývá drobná modrošedá semena. Vlčí mák obsahuje velké množství alkaloidů, ale také slizy, třísloviny, cukry, antokyanová barviva a další účinné látky.

Využívány bývají zejména okvětní plátky, které jsou sbírány od května do července.

Léčivé účinky:

Vlčí mák byl pro svůj kladný vliv na lidské zdraví využíván především v minulosti, ale v lidovém léčitelství je používán dodnes. Především bývá dáván do souvislosti s plicními potížemi. Vlčí mák totiž disponuje zklidňujícími účinky na dýchací soustavu, a to např. při chřipce, nachlazení či angíně, přičemž může odlehčit i při závažnějších problémech, jako je bronchiální astma či akutní katar průdušek. Květy zároveň pomáhají zmírňovat kašel a zároveň usnadňují vykašlávání.

Vlčí mák se může rovněž podílet na léčbě záležitostí horních cest dýchacích a využít ho lze rovněž proti chrapotu. Nemocným pomáhá i svými sedativními účinky, které mají za následek klidnější spánek. Toho samozřejmě mohou zkusit využít i lidé, jež trpí delší dobu nespavostí. Tato jednoletka bývá někdy doporučována i lidem, kteří trpí de-

presivními náladami. Pozitivní působení na trávicí ústrojí.

Květy vlčího máku by neměly být konzumovány ve velkém množství ani příliš dlouho, způsobují únavu, bolesti břicha a zvracení.

Využití:

Květy máku vlčího jsou v lidovém léčitelství využívány k přípravě čaje a tinktury. V současné době ovšem nacházejí uplatnění především díky svému zajímavému vzezření. Někdy se pro okrasu přidávají do čajových směsí, které dokážou vizuálně vylepšit. V potravinářství se navíc květy používají pro výrobu barviva. V lidovém léčitelství se někdy hovoří rovněž o makovicích. Na druhou stranu se z nich dříve vyráběla náhražka opia (to je produkováno z makovic máku setého). Odvary z této části rostliny tedy rozhodně nepoužívejte.

Recept na čaj proti nemocem dýchacích cest: smíchejte květy vlčího máku, divizny, slézu a listy proskurníku (všech ingrediencí by mělo být stejné množství). Následně zalijte dvě lžičky směsi 250 ml vroucí vody, nechte zhruba 10 minut louhovat a přecedte. Pijte jeden šálek třikrát denně, ale ne víc, ani dlouhodobě.

Pěstování vlčího máku

Vlčí mák je u nás běžně rostoucí jednoletkou. Květy si tedy můžete natrhat bez problémů na loukách a polích, neboť se nejedná o chráněnou rostlinu, ale spíše o plevel.

Renata Stříbrnská

PŘÍSPĚVKY OBČANŮ

PŘÍSPĚVEK VINAŘE

Je člověku smutno z toho, že všechny plánované společenské akce přerušil nouzový stav v republice kvůli nemoci covid 19. V březnu se podařilo ještě uskutečnit obecní zabijačku a na dlouhou dobu bylo vše zrušeno, tím padla ochutnávka vín a byla zrušena 55. tradiční místní výstava vín v naší obci, která již patří k velikonoční neděli po mnoho let. Na výstavě vín se mohou pochlubit místní vinaři i vinaři z blízkého okolí svými kvalitními víny daného ročníku a víny minulých let, potkat se s kamarády, dozvědět se něco nového o víně, vinohradu a podobně. Tím, že bylo více času na čtení a svoje vzdělávání, tak jsem vzal do rukou knihu pana Jaroslava Pátka „Zrození vína“ z roku 1990. Kniha přináší vše o zpracování hroznů, výrobě vína a jeho zrání. I když je třicet let stará, máme se z ní co učit, čerpat historii, připomenout vinohradníkovu desatero, rady výrobcům i konzumentům vína a také různé povídky o víně. V této knize jsem při listování narazil na modlitbu vinaře a rád bych vám ji odcitoval, neboť zde je uvedena velká pravda a každý by měl přistupovat k vinohradu a vínu z něho vyrobeného s pokorou a úctou.

Modlitba vinaře

Otče náš, jenž jsi na nebesích, modlím se k Tobě za dobrou úrodu hroznů. Odpusť nám naše viny a netrestej prosím naše vinohrady. Dej, aby mladé vinice dobře rostly a brzy rodily sladké hrozny a aby úroda dospělých keřů byla veliká a jakostní. Za to se modlím, jak činili i naši zbožní předkové, a věřím pevně, že budu vyslyšen. Nedopusť, aby nám vinice zmrzly, aby je znichly choroby a aby hrozny shnily a špačci je sezobali. Dopřej, Bože, vinicím v zimě hojnost sněhu, aby si viniční půda odpočala a získala dostatek zimní vláhy. V průběhu vegetace dej, Pane, teplé a slunné počasí, aby květenství révy nespřchlo. Réva vinná je sice teplomilná, ale potřebuje i životodárnou vláhu, aby mohla svoje plody dobře živinami zaopatřit. Pro ně musí při asimilaci v listech vytvořit látky, které se v hroznový cukr, kořenité a aromatické hodnoty promění.

Pane, Bože všemohoucí, o to všechno Tě pokorně prosím a očekávám Tvoji pomoc, na kterou spoléhám a za kterou děkuji.

Bůh odpovídá:

Milý vinaři, těší mě, že mi vzdáváš dík a po-

ctu nejvyšší, že jsi pracovitý, zbožný i pokorný, a proto ti odpouštím i tvoje hříchy, jako jsou závist a nenávisť, neboť věřím, že se polepšíš. Nesmíš závidět zdravé a vyzrálé hrozny sousedovi! Sám se o takovou úrodu musíš přičinit a já ti pak pomůžu. Musím ti znovu připomenout, že hlavně na tobě záleží, zda úroda hroznů bude veliká, hrozny zdravé a vyzrálé. Musíš svůj vinohrad dobře pohnojit i chlévským hnojem či kompostem, aby půda byla výhřevná a poutala dostatek potřebné vláhy. Už při jejím řezu musíš přemýšlet, jak velkou úrodu hroznů keře unesou, aby plody byly dobře vyzrálé. Buď skromnější a úrody hroznů nepřeháněj! Věř, že každý keř může dokonale vyživit pouze určité množství hroznů. K ochraně révy proti chorobám používej vždy ty nejosvědčenější preparáty a postřiky prováděj preventivně a důkladně. Postřiky jsou důležité zejména před květem révy a ihned po ukončení, kdy mladé bobulky rychle narůstají. Jsou-li hrozny zdravé a počasí příznivé, nespěchej s jejich sklizní.

Milý vinaři, v období nebezpečí houbových chorob si nemůžeš vzít dovolenou a odjet na dlouho do zahraničí. Vývoj chorob je v různých vinařských oblastech rozdílný. Tohle bys ale už dávno měl vědět! Proč to tedy neděláš a mnohdy pouze na mne spoléháš? I když já ti dám svoje požehnání, musíš hlavně ty sám se přičinit. Modli se proto i nadále a já ti požehnám. Bez tvého přičinění se tvoje prosby nemohou naplnit. Amen.

Po přečtení člověk zjistí, že je zde řečeno vše o potřebách vinaře, pěstování vinohradu a pokorě, se kterou je nutno přicházet do vinice a být spokojený, když se práce daří, nebo se nermoutit, pokud rok nevychází podle našich představ.

Hned mne také napadla myšlenka z knihy Zdeňka Galušky „Slovácko sa súdí“, když strýc Pagáč s Matúšem stojí ve sklepě před bečkou s burčákem a strýc Pagáč povídá: „Vidíš, jak hucuje, tak se před ňu pěkně pokloň, neboť kolik je v něj vína, tolik potu jsem prolil ve vinohradu“.

Přeji nám všem, ať máme dobrý a úrodný rok ve vinici.

Milan Němeček

ŠITBOŘICKÝ MLÝN

Tímto článkem bych vám chtěla přiblížit osud našeho šitbořického mlýna od počátku až po jeho zánik.

V Šitbořicích žiji od svého narození, bydlím zde tedy přes 34 let a už od malička jsem si kladla otázku, když bydlím na ulici Mlýnská, tak zde musel být nějaký mlýn. Vždycky jsem si představovala klasický mlýn s mlýnským kolem, jak to bývá v pohádkách, vždyť v blízkosti je rybník i potok. Jako malí jsme si hrávali a trávili čas u potoka, tedy v sousedství místa, kde mlýn stával. Často jsem si říkala, jestli v té staré stodole za domem je ještě nějaký pozůstatek mlýnského kola. Postupem času jsem se stále více vyptávala a zjistila jsem, že pravda je trochu jiná.

Věřím, že pro mnohé z vás, a především ty mladší a přistěhované, bude tento článek zajímavý a předám vám tím řadu nových informací, které jsem ani já sama doposud nevěděla. Čerpal jsem z povídání našich starších občanů, internetu, a především z naší šitbořické kroniky.

Ale začneme pěkně od začátku. Než se postavil mlýn, měla vesnice dřevěný Větrák, který sloužil až do 30. let 20. století. O tom ale až třeba někdy příště. Kdy byl vlastně mlýn postaven? V roce 1927 byla odprodána plocha Josefu Matýškovi, mlynáři v Třebomyslicích, zdejšímu rodákovi, na postavení válcového mlýna na dolním konci vesnice. Mlýn byl postaven v roce 1928 nákladem asi 300 000 korun a mlýti se započalo po nové sklizni v měsíci srpnu téhož roku.

Jak už bylo tedy řečeno, jednalo se o mlýn válcového typu. Tedy o mlýn s elektrickým pohonem, který mele a zpracovává obilí. Stavebně se jedná o vícepatrovou budovu, aby se co nejvíce ušetřila doprava produktů,

které se mezi stroji pohybují pokud možno samospádem. Budova bývala nejčastěji třípatrová. V přízemí byly hnací stroje, transmisní rozvod, násypky dopravníků a kartáčovačka. V prvním patře loupáčka, mlecí stolice, váha a pytlování. Ve druhém patře byla síla a někdy aspirační jednotka. Ve třetím patře stála čistička, vysévače, reforma a prachové filtry, nad ní podstřešní transmisní pohon a hnací zařízení zrnových výtahů.

Takže ve skutečnosti jsme měli v obci mlýn válcového typu, který byl poháněn místo dřevěným kolem elektrickým pohonem, tudíž byl na elektriku.

V roce 1939 koupil mlýn v Šitbořicích pan Emanuel Tocháček, kněz a spisovatel působící v Divákách, pro svého bratra Viléma Tocháčka. Mlýn se prodával veřejnou dražbou po nemocném mlynáři Floriánovi z Němčic.

A kdo byl tím nejvýznamnějším mlynářem na našem mlýně? Píše se rok 1893, kdy se v obci Křtěnov (okres Boskovice) narodil Vilém Tocháček, mlynář a člen hasičského sboru. Od roku 1930 vlastnil tamní Podhrázský mlýn. Záčátkem 2. světové války, za okupace, se odstěhoval i s rodinou do Šitbořic, protože v okolí Křtěnova pracovalo hodně mlynářů, tamější oblast byla mlýny přesycena. V novém domově se stal mlynářem na mlýně válcového typu. Podhrázský mlýn ale neprodal a semílal zde dále obilí. Stejně tak semílal obilí i pro lidi v Šitbořicích. On, jako i většina jiných mlynářů, semlel zákazníkům, aby nehladověli, více obilí, než bylo stanoveno.

Za tento šlechetný čin byl 29. 8. 1941 zatčen a vězněn v Kounicových kolejích v Brně, kde byl popraven, jako první oběť mlynářského cechu, 1. 10. 1941 v Brně v Kounicových kolejích smrtí oběšením. Již před tím byl něko-

Vilém Tocháček

likrát zatčen a pokutován, např. 24 000 korun musel zaplatit za to, že mlel lidem obilí načerno. Při posledním vyšetřování se u něho našla černá kniha se záznamy o černém mletí. Napočítali mu, že semlel 52 vagónů obilí bez povolení. Mluvílo se o tom, že ho měli zradit jeho vlastní lidé, ale bylo provedeno dlouhé vyšetřování, které nemohlo jeho dělníkům nic dokázat. Ukázalo se, že se o to přičinil špehoun, zkrachovaný mlynář a bývalý inspektor Českomoravského svazu pro hospodaření s obilím – Květoslav Rýva z Brna. Má snad asi 20 mlynářů na svědomí, že je udal. Po válce byl zatčen a snad i popraven.

Všichni upřímně litovali rodinu Tocháčkovu, která se u nás stala první obětí německé krvelačnosti. Zemřelý mlynář velmi ochotně pomáhal lidem a semlel jim obilí. Až doposud nebylo bídy mezi lidmi. Ale po jeho smrti se to změnilo. Mlýn byl zabaven a stal se německým majetkem. Rodina Tocháčková byla jen správcem mlýna. Mletí načerno téměř ustálo a byla velká bída o mouku.

Po válce byl Vilém Tocháček

vyznamenán prezidentem republiky Eduardem Benešem válečným křížem. Jeho manželka Anna se stala účastníkem národního boje za osvobození.

Velice si vážím pana Viléma Tocháčka, který dal svůj život za to, aby lidé nehladověli a měli se za války lépe, jsem ráda, že se obec rozhodla pojmenovat po něm jednu z ulic v Šitbořicích a také mu postavit památník kousek od jeho domu, určitě si to za své činy zaslouží. Čest jeho památce.

Po válce byl i nadále mlýn využíván ke mletí, například v roce 1954 bylo velké sucho a neúroda. Proto mletí a šrotování bylo zakázáno, poněvadž obec neměla splněno 100% dodávky obilí pro stát. Až v listopadu bylo teprve zemědělcům vydáno povolení na mletí a šrotování. Mlýn pak nemohl tento nával mletí zdolat. Mlel každému pouze 100 kg obilí,

pro větší rodiny 150 kg. Mlýn byl celé dny v obležení. Mlely zde Šitbořice, Nikolčice, Křepice a částečně i Těšany a Borkovany.

Od roku 1957 započal nábor do místního JZD, od září se působí na dělníky, aby jejich manželky vstoupily do družstva. Některé tam vstupují a s nimi i někteří zemědělci. Od půlky října vstupuje do JZD většina šitbořických zemědělců. Od té doby mlýn postupně upadá až přestane úplně mlít obilí, protože JZD má mnoho svých vlastních moderních strojů. Na jaře roku 1962 si z prostorů bývalého mlýna udělalo JZD

Mlýn - stará fotka

kanceláře, tedy mlýn v Šitbořicích úplně zanikl. Teď jsou budovy v soukromém vlastnictví.

Tak tohle byla historie našeho šitbořického mlýna. Mlýn fungoval bezmála 30 let a ve své době byl velkým přínosem pro vesnici a blízké okolí. Doufám, že se vám můj článek líbil a dozvěděli jste se spoustu nových informací. Já sama jsem netušila, že v naší místní kronice je o mlýnu tolik užitečných informací.

Ing. Lenka Konečná

Mlýn - současný stav

ÚVAHY KACÍŘSKÉ – 2

Sousedí

Někde, zřejmě v nějaké staré kronice, jsem kdyśi četl, že Slavníkovci (pradávní Slované na území Čech) v té a té době **seděli** (přebývali) na Libici. V raném středověku kolem těchto hradišť (řečeno zjednodušeně) nárůstem lidské populace vznikají časem osady. A protože tito lidé tu a na tomto místě **jsou** usazení natrvalo čili zde **sedí**, (dáme-li tato dvě slova dohromady) tedy **sousedí**, proto se zvali **sousedy**.

Později se tihle starousedlíci, tj. na vsi osedlí, trvale usazení čili sousedé, již podílejí na správě obce, takže si volí svoje představené. Tohle neplatí pro nové přistěhovalce. Ti nabývali místního volebního práva až po určité době, většinou až si postavili svůj vlastní domek, kdy se stávali chalupníky nebo domkaři. V Šitbořicích do r. 1848 býval největším pánem v obci urostlý rychtář, přímo dosazen vrchností, jenž byl zodpovědný za dění a pořádek v dědině. Ten řeší místní rozmršky mezi sousedy, které v případě potřeby urovná čili zrychtuje. Rychtář každý rok pravidelně 31. prosince svolával shromáždění sousedů, tzv. hromadu počtovou. Jí byl počet obecní (roční rozpočet) přečten a veškeren za dokonalý uznán, což shromáždění sousedů

dosvědčilo. Ještě roku 1800 při schvalování rozpočtu se sousedi Adam Konečný a Matěj „Ryšavý“ podepisují dvěma křížky.

Od vrchnosti byl rychtáři k výpomoci pudmistr volený starousedlíky čili sousedy. Ten pomáhá rychtáři při výběru daní a dohlíží na obnovu mezníků mezi pastvinami obecními a vrchnostenskými. Také dbá na údržbu cest, které zároveň tvoří hraničky mezi obecní (rustikální) a vrchnostenskou (dominikální) půdou a sousedními katastry. Pudmistr má před sklizní hroznů k ruce hotaře, spolehlivého bezúhonného muže, jenž byl původně určen na hlídání vrchnostenských vinogradů. Později jsou hotaři najímáni i ku hlídání úrody na panských polích.

Až do 19. století byly kolem celé naší vesnice obecní pastviny. V kopcovitých Šitbořicích bylo jediné pastvisko na rovině, podle toho zvané „Rovinka“. Tato travnatá, relativně rovná plocha hned za „humnama“ byla pro děcka tím nejoblíbenějším místem, kde si od jara do podzimu hrávaly a pásávaly husy. Za Rovinkou, po pravé straně dnešní silnice do Divák (stavěné až po válce v letech 1947–1949), bylo močářiško několik desítek metrů široké. To se táhlo dolů přes dřívější „Křivou ulici“

(dnes Školní) až k Nikolčické. Zde nahoře za Rovinkou si Šitbořští na téhle jílovité zamokřené půdě vyráběli na stavbu svých domů nepálené blatiné „tihle“. Po odtěžení jílu tam v zemi zůstávaly jámy čili příkopy, šitbořsky příkupe.

Rovinku s oblibou využívali také učitelé k hodinám tělocviku. Na fotografii převážně ročník 1935 s paní učitelkou Horákovou. V pozadí provizorní fotbalová brána.

Hned za Příkupama směrem k Nikolčicím byla panská pole, která hlídával hotař s holí. Pasáčky a pasačky husí, tak jak děcka. Často při svém dovádění a hrách zapomněli na pasoucí se husy, které se častokrát zaběhly na panská pole. Když někdo z pasácků nebo pasaček uviděl, že něčí stádečko husí si přilepšuje na panském, tak spustili prastarý místní poplašný pasáčský popěvek:

Hósata hósata za Příkupama.

Hotař vezme hůlku,
zabije babulku.

Hósata hósata za Příkupama.

To byl pokyn pro nepozorného pasáčka, aby svoje husy z panského pole rychle „zavrátil“, než tohle provinění zjistí hotař a bude zle. Někteří hotaři bývali velice přísní. A skutečně se stávalo, že tuto nepozornost pasácků odneslo hotařovou holí zmrzačené house, nebo v lepším případě dostal pasáček „vot hotaře jenom glackem přes záda“. Tímto byl tehdy přestupek pasáčka vyřešen. Nikdo si nestěžoval, protože tenkrát tělesné tresty u děcek byla běžná účinná výchovná praxe, děcka na nějaký pohlavek byla zvyklá, (škoda každé rány, která padne vedle) a slovo „šikana“ nikoho netrápilo, protože ho nikdo neznal.

Po dlouhá staletí souseď potřeboval souseďa v nepsaném pravidle „ty pomůžeš mně, já musím pomoci tobě“. Za běžnou pomoc nebo vypůjčené nářadí se neplatilo, ale hezky křesťansky poděkovalo. „Pán Bůh zaplať, odpověď – Pán Bůh požehné.“

Ještě za mého mládí, na začátku 60. let minulého století, sousedi malorolníci, kteří měli pouze jednu krávu, při podzimní orbě ji „spříhali“ s druhou sousedovou, protože jedna „kravka“ pluh neutáhla. Ti nejchudší, co neměli ani potah, si pole nechali poorat od sedláků, u kterých si poté ten pracovní dluh na jejich poli oddělali.

Mezi lidmi se povídalo: „Člověk se souseďa vebrat nemůže, ale mět dobrýho souseďa, to je k nezaplacení“.

Jako dnes slyším máti, když „zalamentovala“: „Jéžiš Marjá! Chco dělat bochte a nemám kóska kvasnic. Fano! Skoč k souseďům a řekni tetičce, jestli nemajó kvasnice navíc, že jim je po neděli vrátím. Nezapomeň nahlas pozdravit a poděkovat“. Samozřejmě, že věděla, že po tomto zahřešení „Jéžiš, Marja“ musí jít při nejbližší příležitosti ke zpovědi.

Je to zvláštní, ale v dřívějších dobách upevňovala souseďské vztahy také rodinná neštěstí, nemoci, nebo časté požáry domů. V těchto případech byla souseďská pomoc nenahraditelná. To už nemluvíme o ženách, kde tehdy pomáhala jedna druhé při rození dětí, které přicházely na svět jako na běžícím pásu. Při častém úmrtí novorozeněte se tehdy všudypřítomná smrt samozřejmě oplakala, ale souseďským sdílením smutku se toto rodinné neštěstí jaksí rychleji překonalo a život šel dál. Sousedé také spolu sdíleli radostné události. Bylo zcela samozřejmostí, že se sousedi navzájem „zvávali“ také na svatby.

Myslím si, že dobré souseďské vztahy jsou budovány na dlouhodobé důvěře a jakémisi pěstovaném citu, který nedovolí překročit určité hranice slušnosti, aby jeden druhého nezneužíval. Když čas od času chci prodat nějakého králíka, tak se tohoto úkonu musí zhostit moje žena, protože prý já že bych to prodal pod cenou. Starší syn si samozřejmě přisadí, že vědomě kazím tržní prostředí. Toto je ale nepochopení souseďských vztahů na dědině, kdy člověku záleží na tom, aby souseď souseďovi především neuškodil. „Ale co si budem povídat“, aby ho taky potom souseď za tu nekřesťanskou prodejní sumu spravedlivě nepomluvili.

Dnes se slovo souseď zúžilo jen na osobu bydlící hned vedle. Ale i tak je souseďské soužití vždycky originální, takže co někde mezi sousedy funguje, jinde nemusí. V současné době je dobrým zvykem pohlídání souseďova domu během dovolené, ať již jde o svěřením klíčů od chalupy nebo zalití pokojových květin v domě. Může se také jednat o nakrmení drůbeže, kočky nebo psa.

Dobrym nápadem souseďek je nabídnout si jedna druhé nějaký přebytek ze zahrady nebo odkopek rozrostlé trvalky. U chlapů neškodí příležitostně, jednou za čas, si přes plot ťuknout štam-

prdlí kvalitní slivovice nebo „vosmičkou“ dobrého vína. Zřejmě tohle příjemné a nezávazné setkávání sousedů, kdy si chlapi u plotu sdělí věci důležité a sousedky „vopřené vo motyky“ si s chutí „splknou“, aniž by si sedli, se nazývalo **besedou**. Časem se slovo **beseda, besedovat** (tedy příjemné nezávazné popovídání si ve stoje) přeneslo také na pojmenování delších návštěv mezi známými nebo příbuznými, kde již návštěva u stolu sedí.

U sousedských vztahů jsou nepsaná pravidla, která není dobré nějak vymáhat nátlakem, ale člověk by je měl sám příkladně dodržovat. Jednou z těchto zásad je údržba plotu mezi sousedy v zahradě (v humně). I když je plot jen jednoho ze sousedů, měl by se čas od času očistit od plevelu nebo klesti z obou stran. Zrovna tak by se mělo pamatovat při výsadbě stromů na vzdálenost od plotu, aby strom, až vyrostе, k sousedům nepřesahoval. Je dobrým zvykem, když v humně těsně vedle plotu souseda postavím nějakou „šopu“, že se o tom sousedovi zmíním. A když se něco z těchto nepsa-

ných pravidel „zvrtnе“, je třeba si o tom v klidu promluvit, nikoliv spolu nemluvit, natož se udávat.

To se mně to dobře vykládá o dobrých sousedských vztazích, když naše sousedka čas od času si k nám přijde s mou ženou „poklábosit“ a přinese „talířek“ ještě teplých voňavých buchet, na které mám zrovna chuť, nebo donese hrnek „špičkového“ husího sádla, že už to u nich nikdo „jezt nechce“. My jim tuto vstřícnost jako sousedi samozřejmě zase jiným, jednoduchým, nezávazným způsobem oplácíme.

Tahle dnešní úvaha o sousedech v žádném případě není návod na řešení sousedských vztahů, protože takový recept neexistuje. Pokud ale tohle povídání někoho zaujme, inspiruje nebo přiměje k zamyšlení, tak proč ne.

Dle šéfredaktora byly moje minulé „Úvahy kačířské“ příliš dlouhé. Protentokrát to tedy stačí, aby mi to „cenzúra“ Štengaráčku vzala.

František Franěk

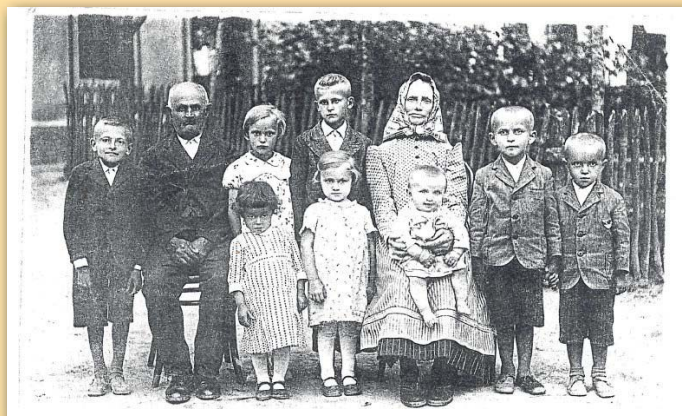
HÁDANKA Z MINULÉHO ČÍSLA

Na hádanku nám bohužel do redakce nepřišla žádná odpověď.

Fotka zobrazuje: Josefa Krupičku nar. 1867, dědu a babičku Marii nar. 1871 rozená Navrátilová. Bydleli na ulici Pod Vrbami v domě, který již neexistuje. Pracoval jako zámečník v cukrovaru v Židlochovicích až do důchodu. Zemřel r. 1945. Babička zemřela r. 1947. Na fotografii je jejich 8 vnoučat.

Vlevo nahoře je František, Stanislav a Marie Vrbovi. Bydleli v obci Kurdějov u Hustopeče.

Vpravo babička drží Františka Krupičku, nar. r. 1937. Bydlel v ulici u cihelny. Zemřel v roce 2017. Vedle babičky vpravo stojí Josef Krupička nar. 1931, bydlí ve Val. Meziříčí a vedle něho Mikuláš Krupička, jeho mladší bratr nar. 1933. Bydlí v Brně.

Uprostřed dále vedle dědy Filomena Kokešová a vedle ní Marie Lejsková. Obě bydlí v domech na ulici Osvobození.

V dalších letech se narodilo ještě pět dalších vnoučat.

Josef Krupička

PŘÍSPĚVKY ORGANIZACÍ

ČINNOST VČELAŘSKÉHO SPOLKU V ŠITBOŘICÍCH A OKOLÍ

Dovolte mi, abych vám prostřednictvím obecního zpravodaje v tomto článku přiblížil činnost a fungování místního včelařského spolku. V Šitbořicích k současnému dni včelaři celkem 18 včelařů, kteří dohromady chovají 127 včelstev. Většina z těchto včelařů je organizována v Českém svazu včelařů, základní organizaci Diváky. Celkem má tato základní organizace 28 členů, chovajících 232 včelstev. Pod tuto organizaci spadají kromě včelařů ze Šitbořic i včelaři v Divákách a Nikolčicích a sídlo má, jak už název napovídá, v Divákách. Toto rozdělení je dáno historicky, i když v naší včelařské kronice, která je s určitými přestávkami vedena od počátku 20. Století, se můžeme dočíst, že v minulosti se oficiální sídlo spolku několikrát změnilo. Pozitivním trendem posledních let je nárůst počtu mladších včelařů, který se projevuje nejen v naší základní organizaci. Můžeme tak pozorovat určitou renesanci tohoto oboru, což je určitě na místě. Jen pro dokreslení - věkový průměr všech našich členů je k dnešnímu dni rovných 50 let, přičemž celorepublikový průměr činí 58 let.

V posledních měsících se poměrně často v médiích objevují zprávy o velkých úhyních včelstev v rámci celé České republiky. Některé odhady mluví až o 50 % úhynů v rámci nejvíce poškozených regionů. Z tohoto úhlu pohledu jsou naši včelaři naštěstí postiženi relativně méně, kdy úbytek počtu včelstev od podzimu 2019 do jara 2020 činil 57 včelstev,

tedy asi „jen“ 20 %. Co za takto rozsáhlými úhyny stojí, není dosud jednoznačně prokázáno, ale s velkou pravděpodobností to bude kombinace celé řady faktorů, jako je zvýšený výskyt parazitických roztočů přenášejících pro včely smrtící viry a způsobujících nemoc zvanou varoóza, dále nevhodné používání chemických přípravků v zemědělství, zhoršené snůškové poměry spojené s nedostatečnými zdroji nektaru a pylu a další.

Se všemi těmito faktory se jako včelaři musíme nějak vypořádat a snažit se zmírnit jejich dopady na naše včelstva. V oblasti boje proti nemocem včel nám v tom pomáhají ve značné míře i dotace, které se snažíme využívat. Kromě nákupu dotovaných léčiv pro včely, který probíhá každoročně, proběhl v předchozích 2 letech i plošný monitoring včelstev na výskyt moru včelího plodu financovaný Jihomoravským krajem, který v kraji naštěstí odhalil jen pár ohnisek výskytu této nákazy, které se již částečně podařilo eliminovat. Mor včelího plodu je jedním z nejnebezpečnějších bakteriálních onemocnění včel, jehož rozvoj ve včelstvech může dospět až do takového stadia, že je nutné všechna včelstva, úly i další vybavení spálit. V boji s touto nemocí mají včelaři jen omezené možnosti, z nichž nejúčinnější je pravidelná obměna vystavených rámků a důsledná hygiena v úlech. Kvůli usnadnění získávání vosku naše organizace v předloňském roce pořídila pro svoje členy parní tavidlo na vosk, na které nám finančně

přispěly všechny obce, na jejichž území naši včelaři působí. V letošním roce bychom chtěli pokročit ještě dále, a plánujeme pořízení odstředivky na včelí vosk, která nám umožní získat ze včelího díla ještě více kvalitního vosku, který budeme moci využít pro výrobu mezištěn či na další účely.

Co naše včelaře v posledních letech také trápí, jsou výkyvy ve vydatnosti včelí snůšky a nedostatek zdrojů nektaru a pylu v krajině. Tato situace je do značné míry umocněna i průběhem počasí v uplynulých letech, kdy počátek kvetení se posouvá do stále dřívějšího období, ve kterém včelstva ještě nejsou v dostatečné síle, aby zvládla nabízené zdroje nektaru a pylu využít, případně epizodami sucha, kdy rostliny produkují méně nektaru. I s touto situací se snaží naši členové bojovat, a to zejména výsadbou medonosných rostlin, zejména svazenky, která se v okolí Šitbořic vysévá ve stále větší míře. V tomto roce rovněž plánujeme provést v Šitbořicích, Divákách i Nikolčicích výsadbu nektarodárných stromů, zejména javorů a lip, na kterou bychom chtěli získat dotaci z Jihomoravského kraje.

Zatím je z hlediska snůšky předčasné hodnotit, jak úspěšný bude pro naše včelaře včelařský rok 2019/2020, který končí začátkem srpna, ale pevně doufám, že bude pro včelaře, pro naše včely a koneckonců i pro nás všechny, kterým včely poskytují opylovací službu, lepší než roky předchozí.

*Za ZO ČSV Diváky
Lukáš Franěk*

MYSLIVOST

V posledních dnech jsme si mohli uvědomit, jak je důležité si vyjít do přírody. V době, kdy jsme byli nuceni zůstat doma a museli jsme odolávat krásnému počasí, procházkám, výletům. Zaplaťpánbůh za to, že se člověk mohl projít po zahradě a v přírodě. O to víc je tu k zamyšlení, jak s přírodou člověk zachází. Válí se vám doma staré pneumatiky od auta, máme tu další přebytné věci? Je to neuvěřitelné, ale spousta lidí i v dnešní době, kdy je snadné odvézt nepořádek na sběrný dvůr, raději vyveze toto do lesa... U nás v Šitbořicích se vyváží často do sadů... A přece můžeme všude kolem vidět, co to

udělá za paseku... Malé srnče šlápne do plastového kroužku z pet lahve a jak srnče roste, tak kroužek zarůstá víc a víc do masa... noha mravenčí, pak už nejde ani používat. A to je jen jeden z mnoha případů. Už kolikátý rok na jaře tu probíhá „Uklidíme Česko“. Je k neuvěření, co všechno lidé vyhodí z auta. A co hůř... stojí jim za to vézt vozík plný nepořádku až do polí. Opravdu jsme líní odnést pet lahev, v které si neseme pití na výlet? Neuneseme v kapse obal od bonbonů? Zamysleme se prosím, co tu necháváme pro svoje děti.

Zbyněk Honzák

SPORT

KOLOVÁ

Činnost šitbořického oddílu kolové

Stejně jako všechny další sporty ovlivnila i kolovou koronavirová pandemie. Zrušeny byly všechny soutěže i tréninky a jejich restart je plánován na 13. června. Šitbořičtí hráči napříč kategoriemi využili nutnou pauzu k individuálnímu tréninku. Klasický trénink jsme znovu spustili v průběhu května. V současnosti již vše běží normálně, na tréninky chodí hráči všech kategorií a probíhá příprava na nadcházející turnaje.

V druhé polovině měsíce června čekali šitbořické hráče hned 4 velmi důležité turnaje. Prvním z nich, a pravděpodobně tím nejdůležitějším, je domácí šitbořické Mistrovství republiky v kolové žáků. Turnaje se účastnilo celkem 7 týmů, včetně dvou domácích. Šitbořice reprezentovala dvojka ve složení Ondřej Valíček / Petr Novotný a jednička ve složení Dominik Šabata / Šimon Urbánek. Pro oba týmy se vzhledem k přestupu do juniorské kategorie v příštím roce jedná o poslední Mistrovství republiky. Šabata s Urbánkem v současnosti vedou tuzemské hodnocení českého poháru žáků. Pod taktovkou trenéra Karla Bergera se kluci navíc zlepšují raketovou rychlostí a na domácím Mistrovství republiky jsou tak považováni za horké adepty na titul Mistra republiky.

Ve stejný den jako domácí Mistrovství republiky žáků se uskutečnilo v Přerově 2. kolo II. ligy. Tohoto neméně důležitého turnaje se zúčastní domácí druhý tým elite Martin Drabálek / Štěpán Urbánek. V konkurenci dalších 6 týmů se

kluci v současnosti nachází na druhém postupovém místě a bojují o postup do I. ligy v roce 2021.

V sobotu 20. června se pak ve Svitávce uskutečnilo Mistrovství republiky juniorů. Turnaje se zúčastnilo 7 nejlepších týmů ve věku 14-18 let včetně našeho žákovského družstva Šabata / Urbánek. Nutno podotknout, že už jen účast na tomto turnaji je pro naše kluky velkým úspěchem. Ve svých 14 letech se dokázali probít do české juniorské špičky a budou nastupovat proti soupeřům až o 4 roky starším.

Hned den poté, v neděli 21. června, se na stejném místě uskutečnilo 2. kolo elite I. ligy. Tu letos hraje šitbořická jednička Marek Topolář / Miroslav Starý. Stejně jako v II. lize okupují i v I. lize Šitbořice 2. postupové místo a je velmi dobře našlápnuto k postupu do Extraligy 2021.

Z dalších domácích turnajů stojí za to zmínit 2. kolo Mistrovství ČR do 23 let, které se bude konat 23. srpna v Šitbořicích za účasti domácích Martina Drabálka a Štěpána Urbánka.

Kalendář nadcházejících turnajů, kterých se šitbořičtí hráči zúčastní:

- 5. 7. - 1. kolo MČR U23 v Olomouci
- 23. 8. - 2. kolo MČR U23 v Šitbořicích
- 30. 8. - MČR U23 v Brně
- 19. 9. - 3. kolo I. ligy ve Svitávce
- 17. 10. - 3. kolo II. ligy

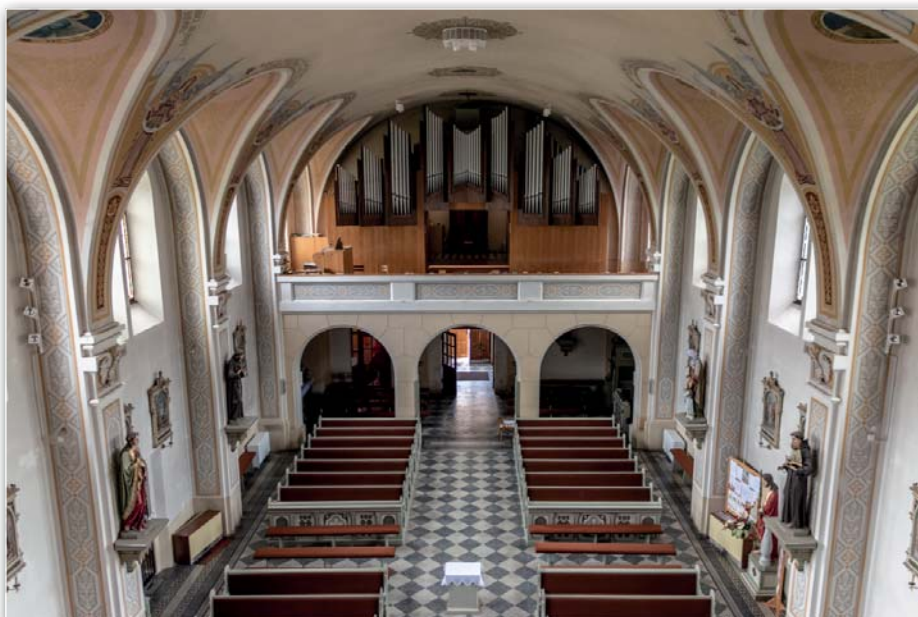
FOTOGALERIE

REKONSTRUKCE V ZÁKLADNÍ ŠKOLE

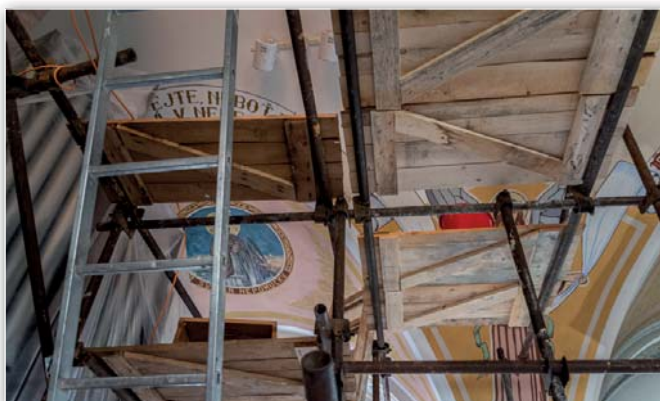
OBNOVA VÝMALBY KOSTELA

FOTO FILIP DVOŘÁK

OBNOVA VÝMALBY KOSTELA

FOTO FILIP DVOŘÁK

ŠITBOŘICE A OKOLÍ OČIMA MLADÝCH FOTOGRAFŮ — PETRA GREGYS GREGUŠOVÁ

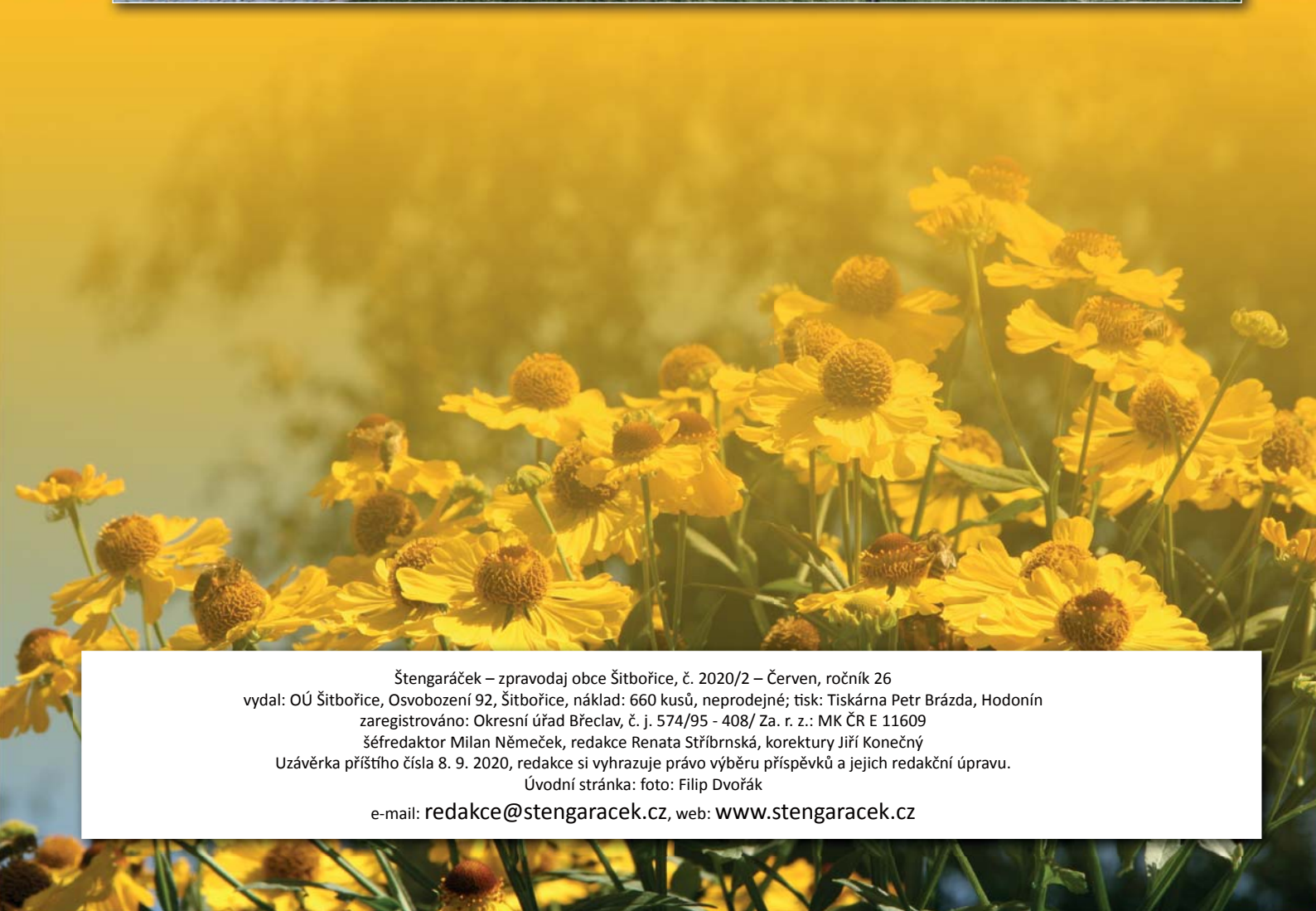

ŠITBOŘICE A OKOLÍ OČIMA MLADÝCH FOTOGRAFŮ — JAROSLAVA STEINBOCKOVÁ

ŠITBOŘICE A OKOLÍ OČIMA MLADÝCH FOTOGRAFŮ FILIP DVOŘÁK

Štengaráček – zpravodaj obce Šitbořice, č. 2020/2 – Červen, ročník 26
vydal: OÚ Šitbořice, Osvobození 92, Šitbořice, náklad: 660 kusů, neprodejné; tisk: Tiskárna Petr Brázda, Hodonín
zaregistrováno: Okresní úřad Břeclav, č. j. 574/95 - 408/ Za. r. z.: MK ČR E 11609
šéfredaktor Milan Němeček, redakce Renata Stříbrnská, korektury Jiří Konečný
Uzávěrka příštího čísla 8. 9. 2020, redakce si vyhrazuje právo výběru příspěvků a jejich redakční úpravu.
Úvodní stránka: foto: Filip Dvořák
e-mail: redakce@stengaracek.cz, web: www.stengaracek.cz